

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/139/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123458322
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6123458322.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudcov Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobcu Y. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. F., zast. JUDr. Janou Točekovou, PhD., advokátkou, Dolný Kubín, E. Hroboňovej 1375/8, proti žalovanej K. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. F., V. XXXXX/XXD, zast. Lion Law Partners s. r. o., Banská Bystrica, Komenského 14A, IČO: 36 862 461, o určenie neplatnosti zmluvy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 5C/77/2023-127 zo dňa 13. 08. 2024, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom:
- I. Súd žalobu zamietol.
- II. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.
2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobou, sa žalobca domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy. Odôvodnil to tým, že žalovaná podala proti nemu žalobu o náhradu škody vo výške 38 556,-Eur, ktorú jej mal spôsobiť tým, že porušením povinností podľa Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, keď žalobca nepreviedol predmet zmluvy (byt) na ňu, ale v roku 2022 na inú osobu jej spôsobil škodu vo výške 38 556,- Eur. Tento spor vedený na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 21C/28/2022 nie je právoplatne skončený, voči rozsudku podal odvolanie. Súd v danom konaní neskúmal ex offa dôvody absolútnej neplatnosti zmluvy a otázku platnosti zmluvy neriešil ani ako predbežnú otázku. Zmluva je absolútne neplatná, nebola uzavretá slobodne, uzavrel ju v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok. Skutočným právnym úkonom medzi žalobcom a žalovanou boli zmluvy o pôžičkách, správanie sa účastníkov nevykazuje štandardné znaky. Zmluva neobsahuje podstatné náležitosti, keď v nej nie je uvedená doba, do ktorej má byť kúpna zmluva uzavretá. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, pretože jeho právo je neisté a ohrozené. V konaní sp. zn. 21C/28/2022 sa súd nezaoberal bližšie a v širšom rozsahu dôvodmi neplatnosti právneho úkonu, tieto nevyhodnotil, neprijal záväzné rozhodnutie o platnosti zmluvy, táto žaloba smeruje ku konkrétnemu vyriešeniu právnej veci.
3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy. Otázka platnosti zmluvy bola vyriešená v konaní sp. zn. 21C/28/2022 ako prejudiciálna otázka.

4. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, ktorý posúdil podľa § 131, § 137 písm. c) a d) CSP.

5. Okresný súd za preukázané považoval, že dňa XX. XX. XXXX uzavreli žalobca a žalovaná Zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, kde žalobca vystupoval ako budúci predávajúci a žalovaná ako budúca kupujúca, ktorej predmetom bolo uzavretie budúcej kúpnej zmluvy na byt vo vlastníctve žalobcu zo dohodnutú kúpnu cenu 82 000,-Eur.

6. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 21C/28/2022 zo dňa 29. 05. 2023 súd zaviazal žalobcu (v danom konaní v postavení žalovaného) na zaplatenie sumy 38 000,-Eur s príslušenstvom žalovanej (v postavení žalobkyne) ako náhrady škody, ktorá jej vznikla z dôvodu, že žalobca uzavretím záložnej a kúpnej zmluvy s inou osobou porušil ustanovenie čl. V bod 2 zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, ktorú súd považoval za platnú, a preto žalobca zodpovedá za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že zmluva o budúcej zmluve zo dňa XX. XX. XXXX má všetky zákonné náležitosti, vôľa oboch strán je dostatočne určito vyjadrená a zmluva je riadne uzavretá.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 17Co/124/2023-187 zo dňa 26. 06. 2024 (rozhodujúci o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 21C/28/2022) zamietol návrh žalobcu (v danom konaní v postavení žalovaného) na prerušenie konania do právoplatného skončenia tohto súdneho konania, keď dospel k záveru, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu - v tomto prípade zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa XX. XX. XXXX je žalobou podľa § 137 písm. d) CSP, teda žalobou o určenie právnej skutočnosti - neplatnosti právneho úkonu, nie žalobou podľa § 137 písm. c) CSP. Jedinou zákonnou podmienkou prípustnosti takejto žaloby je skutočnosť, že oprávnenie domáhať sa určenia právnej skutočnosti žalobou musí vyplývať z osobitného predpisu. Keďže v žiadnom právnom predpise nie je uvedená možnosť domáhať sa neplatnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, takáto žaloba je procesne neprípustnou, a preto nebol dôvod prerušovať konanie.

8. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17Co/124/2023-198 zo dňa 26. 06. 2024 bol rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 21C/28/2022 potvrdený, krajský súd dospel k záveru, že došlo k platnému uzavretiu zmluvy o budúcej kúpnej zmluve.

9. Okresný súd pri posudzovaní veci vychádzal z toho, že civilný sporový poriadok rozlišuje dva druhy určovacích žalôb - o určenie, či tu právo je alebo nie je a o určenie právnej skutočnosti. U žalôb na určenie práva súčasná právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 OZ). Určenie existencie právnej skutočnosti (napr., že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu (viď napr. 7Cdo/158/2022, 9Cdo/7/2021). Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku) je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu (R 1/2023).

10. Žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu - Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy. Právny úkon (v danom prípade zmluva o budúcej kúpnej zmluve) je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik práv a povinností. Z uvedeného vyplýva, že pre účely § 137 CSP je potrebné vnímať žalobu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti. V prípade takejto žaloby súd neskúma existenciu naliehavého právneho záujmu, ale iba to, či takéto požadované určenie vyplýva z osobitného predpisu. Podľa názoru okresného súdu za ustanovenie, z ktorého pre účely § 137 písm. d) CSP vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, možno považovať iba také ustanovenie právneho predpisu, z ktorého táto možnosť vyplýva (napr. § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách alebo § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). V tomto konkrétnom prípade však neexistuje ustanovenie osobitného právneho predpisu, ktoré by žalobcu

oprávňovalo žalovať neplatnosť napadnutej zmluvy. Žalobca v priebehu sporu ani na pojednávaní súdu nepreukázal existenciu právneho predpisu, z ktorého by vyplývala možnosť požadovať určenie neplatnosti zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy. Nejde ani o iný druh žaloby, než aké sú uvedené v § 137 CSP, ktorý by bol prípustný za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva, kde hmotné právo musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti ani na určenie (ne)existencie práva, či právnej skutočnosti, pričom takýto iný druh žaloby má spravidla iný petit než uvedený v § 137 CSP. Okresný súd potom žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu procesnej neprípustnosti s prihliadnutím na princíp právnej istoty uvedený v čl. 2 Základných princípov CSP.

11. Okresný súd nevykonal dokazovanie ďalšími navrhovanými dôkazmi, keď by to bolo nadbytočné vzhľadom na zamietnutie žaloby pre jej procesnú neprípustnosť.

12. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanej ako strane v spore úspešnej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca (ďalej aj odvolateľ) v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie a vyhovieť žalobe. Uviedol, že odvolanie podal z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), h) CSP.

13.1 Odvolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci, keď súd žalobu zamietol z dôvodu jej procesnej neprípustnosti, pričom mal za to, že nie je možné žalovať neplatnosť právneho úkonu, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. Žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu považoval za žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Vzhľadom na uvedené sa súd prvej inštancie nezaoberal a neskúmal existenciu naliehavého právneho záujmu a zároveň ani nevykonal navrhované dôkazy. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nejde ani o iný druh žaloby ako sú uvedené v paragrafe 137 CSP. Odvolateľ namietal, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvy je možné podať vtedy, ak existuje právny záujem na tom, aby súd rozhodol o neplatnosti zmluvy, a to v súlade s § 137 písm. c) CSP. Má za to, že naliehavý právny záujem preukázal, nakoľko sa jednalo o situáciu, že nevyjasnenie právnej skutočnosti mohlo mať negatívny vplyv na práva žalobcu a na jeho právne postavenie, vyhovieť žalobe by mohlo mať priaznivý dopad na jeho právne postavenie. V tomto prípade ide o žalobu o určenie neplatnosti Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve v súlade s § 137 písm. c) CSP, ktorá sa podáva vtedy, keď žalobca požaduje, aby súd určil, či tu určitý právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Cieľom žaloby o určenie neplatnosti zmluvy je dosiahnuť, aby súd výslovne rozhodol, že Zmluva o budúcej kúpnej zmluve je neplatná, čím by sa odstránila právna neistota medzi zmluvnými stranami. Odvolateľ poukázal na to, že podľa obsahu žaloby, žiadal aby súd určil či tu určité právo je alebo nie je, a teda či je žalobca ako budúci predávajúci v zmysle zmluvy povinný predmetný byť žalovanej odpredať a zároveň či je žalovaná oprávnená požadovať to, a teda či má nárok požadovať, aby jej žalobca ako budúci predávajúci na základe zmluvy byť predal. S uvedeným súvisí aj zodpovedanie sekundárnej otázky, a teda určenie či existuje právo žalovanej na náhradu škody, ktorú si voči žalobcovi uplatnila v konaní vyplývajúcom zo spornej zmluvy vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica spisová značka 21C/28/2022. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/268/2019, predmetom ktorého bolo určenie neplatnosti spotrebiteľských zmlúv, dovolací súd uviedol, že „predmet konania nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitom), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami opísaním skutkového deja. Súd teda síce je viazaný obsahom žalobného petitu, nie však jeho formuláciou. V danej veci petit žaloby smeroval k vysloveniu neplatnosti zmluvy, ale z obsahu žaloby vyplývalo, že mohlo ísť aj o žalobu o určenie či tu právo je alebo nie je. Dovolací tak súd uzavrel, že „súd prvej inštancie mal za účelom ustálenia predmetu konania v zmysle § 129 CSP žalobkyňu poučiť o vadách ňou podanej žaloby a vyzvať ju, aby ich v ním určenej lehote odstránila“. Z uvedeného vyplýva, že ak z kontextu žaloby vyplýva, že ide o žalobu na určenie existencie, respektíve neexistencie práva, hoci petit je formulovaný na platnosť, respektíve neplatnosť právneho úkonu, malo by byť povinnosťou súdu postupovať podľa § 129 CSP a pomôcť žalobcovi odstrániť vady žaloby. Zároveň poukázal na to, že názor, že určovacia žaloba plní len preventívnu funkciu, možno považovať za prekonaný. Určovacia žaloba má význam nielen v situácii, ak k porušeniu práva ešte nedošlo, ale aj v prípade, ak právo bolo porušené.

13.2 V ďalšom odvolateľ argumentoval ohľadom nesprávnej aplikácie ust. § 137 písm. d) CSP súdom prvej inštancie. Poukázal na to, že výklad podľa tohto ustanovenia nemá byť reštriktívny a príliš formalistický. Podľa novej právnej úpravy je možnosť žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to vyplýva z osobitného predpisu, pričom v tomto prípade je takýmto osobitným predpisom Občiansky zákonník, ktorý vo viacerých ustanoveniach uvádza náležitosti (ako obligatórne podmienky platnosti) právnych úkonov. V prípade pripustenia reštriktívneho formálneho výkladu, by z dôvodu absencie výslovného odkazu osobitného predpisu - v tomto prípade Občianskeho zákonníka, bola negovaná možnosť dodržiavania a vymáhania dodržiavania hmotnoprávnych predpokladov platnosti právnych úkonov ustanovených Občianskym zákonníkom v § 37 a nasl. OZ, ako aj osobitných náležitostí platnosti právnych úkonov. Navyše Občiansky zákonník bol prijatý a účinný omnoho skôr ako nová právna úprava CSP, a teda nie je ani reálne možné, aby tento fakticky a výslovne odkazoval na osobitnú možnosť podania žaloby o neplatnosť. Táto možnosť podania žaloby o neplatnosť vyplýva podľa odvolateľa logicky z výkladu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré stanovujú podmienky platnosti právnych úkonov. Možnosť podania žaloby o neplatnosť teda vyplýva z ust. § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka, logickým výkladom musí byť umožnené, aby sa fyzické a právnické osoby mohli domôcť určenia platnosti, respektíve neplatnosti právneho úkonu (zmluvy) súdom. Odvolateľ uviedol, že na ustanovenia Občianskeho zákonníka o náležitostiach platnosti právnych úkonov poukázal vo svojej žalobe, a teda nie je pravdou, že by nepoukázal na existenciu osobitného predpisu, ako to konštatoval súd. Poukázal na závery Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/7/2021 v zmysle, ktorých „účelom civilného procesu je spory riešiť (rozhodovať ich) a prinášať spravodlivosť a nie ich odmietajú (teda „nesúdiť“) cez rôzne arbitrárne procedurálne rituály. Sudca by sa vždy mal zaoberať v prvom rade materiálnym predmetom sporu, lebo len preto sa vec dostala na súd, aby sa rozhodlo o hmotnom práve. Všeobecný súd má vychádzať zo základných princípov CSP vyjadrených v čl. 2 a 3, a teda dbať najmä na to, aby ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov bola spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Princíp spravodlivosti podľa odvolateľa je v danom prípade dôležitejší a má prednosť pred prílišným formalizmom. Tzv. reštriktívny a príliš formalistický výklad, ide proti samotným právnym základom stanovených Občianskym zákonníkom, ktorý stanovuje náležitosti platnosti právnych úkonov, a ktorých nemožnosť vymáhania prostredníctvom súdov (to znamená zabránenie posúdenia platnosti právnych úkonov) umožňuje osobám so zlým úmyslom (a konajúcich v rozpore s dobrými mravmi) konať v procese uzatvárania zmluvných vzťahov tak, aby základné náležitosti platnosti právnych úkonov neboli dodržané“. Na podporu svojej argumentácie uviedol, že z rozhodnutie NR SR sp. zn. 4Cdo/238/2022 vyplýva, že sa nestotožnil so zužujúcim výkladom ust. § 137d CSP, t. j. že oprávnenie domáhať sa určenia právnej skutočnosti (teda aj určenia neplatnosti zmluvy) musí byť v osobitnom právnom predpise výslovne (expressis verbis) vymedzené ako oprávnenie podať žalobu o neplatnosť určitého právneho úkonu/zmluvy. Podľa dovolacieho súdu osobitným právnym predpisom, z ktorého vyplýva oprávnenie žalobcu domáhať sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy (právnej skutočnosti) je v hmotnoprávnej rovine daného prípadu ust. § 40a Občianskeho zákonníka, v spojení s ust. § 140 Občianskeho zákonníka. To, že zo samotného textu predmetnej právnej normy nevyplýva výslovne možnosť podania žaloby, nepovažoval dovolací súd z hľadiska uplatnenia práva za významné. Je potrebné si uvedomiť, že text ust. § 40a Občianskeho zákonníka, ako aj § 140 Občianskeho zákonníka bol formulovaný zákonodarcom dávno predtým, ako vstúpil do platnosti a účinnosti Civilný sporový poriadok.

13.3 Následne odvolateľ namietal, že pokiaľ ide o riešenie predbežnej otázky Okresný súd Banská Bystrica v konaní sp. zn. 21C/28/2022 sa dostatočne nevysporiadal s otázkou platnosti, respektíve neplatnosti Zmluvy o budúcej v zmluve (poz. odvolacieho súdu - Zmluvy, ktorej určenia neplatnosti sa odvolateľ domáha v tomto konaní), neskúmal dôvody neplatnosti zmluvy, ktorými argumentoval v danom konaní odvolateľ a ani sa k nim bližšie nevyjadril, neskúmal ex offo dôvody absolútnej neplatnosti právneho úkonu (zmluvy). V bode 22. odôvodnenia rozsudku uviedol len: „V danom prípade mal súd za preukázané, že strany sporu uzavreli zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy... a tá má všetky zákonné náležitosti“. Podľa názoru odvolateľa takéto nedostatočné „preskúmanie“ a odôvodnenie nemôže byť považované za riadne vysporiadanie sa súdu s predbežnou otázkou platnosti, respektíve neplatnosti zmluvy. Preto nie je pravdivé tvrdenie okresného súdu uvedené v bode 22. tohto napadnutého rozsudku, že žalobca uvádza nepravdivé tvrdenie o tom, že OS BB neriešil otázku platnosti zmluvy ako predbežnú otázku v konaní sp. zn. 21C/28/2022.

13.4 Odvolateľ v odvolaní namietal nevykonanie ním navrhnutých dôkazov v konaní, a to Zmluvou o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy zo dňa XX. XX. XXXX. Navrhnuté dôkazy podľa odvolateľa boli dôležité a rozhodujúce pre zistenie objektívneho skutkového stavu, neplatnosti zmluvy.

13.5 Žalobca odôvodňoval prípustnosť odvolania z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP tým, že súd reštriktívnym výkladom § 137 písm. d) CSP a nesprávnym výkladom § 137 písm. c) CSP neoprávnené zamietol žalobu ako procesne neprípustnú, čím znemožnil žalobcovi uskutočniť jemu patriace práva (tzn. najmä vecné zaobranie sa predmetom vecí, vykonanie dokazovania, posúdenie právnych dôvodov neplatnosti zmluvy) do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pričom podstatou práva je možnosť subjektu dovolať sa právnej ochrany u orgánov ochrany práva, ktorých úlohou je túto ochranu zabezpečiť.

14. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť. Žalobca len zopakoval svoju argumentáciu uvedenú v prvoinštančnom konaní. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmý hlavný argument, ktorý viedol k zamietnutiu žaloby. Pokiaľ poukazoval odvolateľ na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ide o nekritické jednostranné a zjavne účelové vnímanie rozhodnutí. V žalobcom predloženom rozhodnutí NS SR sp. zn. 4Cdo/238/2022, konkrétne v bode 17. odôvodnenia - je prezentovaná ustálená prax právnej otázky prípustnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, v rozpore s ktorou žalobca interpretuje odvolacie dôvody. V právoplatne skončenej veci 21C/28/2022 súd predbežne právne posúdil platnosť danej zmluvy, teda nemôže existovať naliehavý právny záujem na určovacej žalobe.

15. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej k jeho odvolaniu zotrval na odvolaní. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo 7/2021, 4 Cdo/238/2022, ktorých odôvodnenia poukazujú na potrebu zaobranie sa právnou teóriou určovacích žalôb, jej analýzy, nielen v akademickej rovine a na jej potrebu správnej aplikácie v praxi.

16. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu podľa § 379, 380 CSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne.

17. Odvolací súd v konaní súdu prvej inštancie nezistil vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok.

18. Podľa § 387 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. V súdnej veci nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia, v ktorom súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dostatočne zistil skutkový stav a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre rozhodnutie o veci. Dôvody, pre ktoré tak urobil správne rozobral v odôvodnení rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.

20. Odvolanie žalobcu nepoukazuje na žiadne také dôvody, ktoré by podmieňovali zmenu rozhodnutia.

21. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd, vzhľadom na odvolacie dôvody udáva, že súd prvej inštancie v súlade s § 215 CSP rozhodol na základe zisteného skutkového stavu, skutkový stav subsumoval pod správne právne normy, ktoré aj správne interpretoval.

22. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že Zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa XX. XX. XXXX medzi žalobcom a žalovanou, ktorej predmetom je byt č. XX na M. poschodí bytového domu, súpisné číslo XXXX, postavenom na parcele registra KN - C č. XXXX, o výmere 75,54 m², zapísanom na LV č. XXXX, katastrálne územie F. F. je neplatná (ďalej aj len Zmluva). Žalobca uviedol, že žalobu podáva z dôvodu, že na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 21C/28/2028 prebieha konanie, v ktorom sa žalovaná voči nemu domáha náhrady škody vo výške 38 556,-Eur, ktorú jej údajne spôsobil tým, že na ňu nehnuteľnosť podľa Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy (ktorej neplatnosť

žiada určiť v tomto konaní) nepreviedol, ale predviedol ju v roku 2022 na inú osobu. Vyriešenie otázky platnosti Zmluvy považuje žalobca za kľúčové a urgentné v súvislosti s konaním vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 21C/28/2022, ktoré s týmto konaním priamo súvisí a môže ovplyvniť jeho výsledok. Poukázal na to, že súd v konaní 21C/28/2022 sa nevysporiadal s otázkou platnosti danej zmluvy ako predbežnou pri posudzovaní merita daného sporu, súd neskúmal ex offo dôvody absolútnej neplatnosti právneho úkonu Zmluvy, ktoré od počiatku v konaní uvádzal, ani otázku platnosti Zmluvy neriešil ako predbežnú otázku majúcu vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Má za to, že predmetná Zmluva je absolútne neplatná z dôvodu uzatvorenia Zmluvy neslobodne, skutočným právnym dôvodom Zmluvy boli zmluvy o pôžičkách, predmetná Zmluva neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy o budúcej zmluve. Otázku vyriešenia platnosti, respektíve neplatnosti Zmluvy o budúcej zmluve považuje za kľúčovú, a predbežnú pre posúdenie nároku na náhradu škody, ktorý žalovaná požaduje z dôvodu porušenia tejto Zmluvy v konaní sp. zn. 21C/28/2022.

23. Odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie správne riešil ako prvú otázku prípustnosti žaloby.

24. Podľa § 137 CSP „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

25. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu jej procesnej neprípustnosti, čo odvolateľ namietal z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, namietal nesprávny procesný postup súdu, ktorý mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Odvolací súd udáva, že NS SR v rozhodnutí 4Cdo/238/2022 uviedol, že: „Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Ustanovenie § 137 písm. d) CSP podmieňuje prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti výlučne existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje (prípadne jej ukladá) podať bližšie špecifikovanú určovaciu žalobu. Pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. d) CSP je nutné zaoberať sa otázkou, z akého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje v konaní uplatňovaný nárok (t. j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí z 20. októbra 2022 sp. zn. 1Obdo/51/2021 judikoval, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku) je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu (obdobne sp. zn. 7Cdo/268/2019, 4Obdo/56/2020, 4Obdo/71/2020, 4Cdo/26/2021, 9Cdo/7/2021). ... Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Civilný sporový poriadok vychádza zo zásady, že sa má určiť aktuálny právny stav. Preto pre výnimky podľa ustanovenia § 137 písm. d) CSP je spoločné to, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma, vo svojej dikcii priznáva oprávnenej osobe právo domáhať sa na súde určenia tejto právnej skutočnosti. Žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý nevyplýva z osobitného právneho predpisu, je potrebné považovať za vadný. Zároveň dovolací súd uviedol, že oprávnenie domáhať sa určenia právnej skutočnosti (teda aj určenia neplatnosti zmluvy) nemusí byť v osobitnom právnom predpise výslovne (expressis verbis) vymedzené ako oprávnenie podať žalobu o neplatnosť určitého právneho úkonu/zmluvy. Inak povedané z textu právnej normy musí vyplývať možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti. čo v danom prípade nebolo naplnené.

27. V danom prípade, teda súd prvej inštancie správne posúdil, že žaloba o určenie neplatnosti Zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Takého určenia sa žalobca môže domáhať, ak určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu.

28. Odvolací súd zdôrazňuje, že zákonodarcom sledovaný účel zmeny koncepcie určovacích žalôb upravených procesným predpisom oproti úprave v zák. č. 99/1963 Zb., „je záujem vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, respektíve platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný“.

29. Argumentácia odvolateľa, že predmetná žaloba je podaná v súlade s § 137 písm. d) CSP z dôvodu, že v konaní sa domáha určenia neplatnosti zmluvy, t. j. právnej skutočnosti, ktorá vyplýva z osobitného predpisu, pričom takýmto osobitným predpisom je Občiansky zákonník a to konkrétne ustanovenie § 37 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, keď tento zákon vo viacerých ustanoveniach uvádza náležitosti (ako obligatórne podmienky platnosti) právnych úkonov, pričom odvolateľ argumentoval aj rozhodnutím NS SR sp. zn. 4Cdo/238/2022, nespôsobuje vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Odvolací súd udáva, že z daného rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/238/2022 jednoznačne vyplýva, že žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý nevyplýva z osobitného právneho predpisu, je potrebné považovať za vadný. Avšak dospel k záveru, že oprávnenie domáhať sa určenia právnej skutočnosti (teda aj určenia neplatnosti zmluvy) nemusí byť v osobitnom právnom predpise výslovne (*expressis verbis*) vymedzené ako oprávnenie podať žalobu o neplatnosť určitého právneho úkonu/zmluvy, musí však z textu právnej normy vyplývať možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti. Pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. d) CSP je nutné zaoberať sa otázkou, z akého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje v konaní ním uplatňovaný nárok (t. j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. V prípade riešenom NS SR v danom konaní súd dospel k záverom, že oprávnený spoluvlastník z predkupného práva má pri porušení povinností zo strany zaviazaného spoluvlastníka na výber okrem iných aj možnosť domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníctva na tretiu osobu (§ 40a). V danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy k nehnuteľnostiam podľa ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka z dôvodu porušenia predkupného práva. Využil teda jednu z hmotným právom dovolených možností domáhať sa prostredníctvom súdu svojho porušeného práva, preto podľa dovolacieho súdu osobitným právny predpisom, z ktorého vyplýva oprávnenie žalobcu domáhať sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy (právnej skutočnosti) je v hmotnoprávnej rovine daného prípadu ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, v spojení s ustanovením § 140 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd udáva, že v prípade žaloby uplatnenej žalobcom nie je možné z textu právnej normy - hmotného práva (§ 37 OZ a nasl. upravujúcich obligatórne podmienky platnosti právnych úkonov) vyvodiť možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti - neplatnosti Zmluvy o budúcej zmluve. Námieta odvolateľ, že ide o príliš reštriktívny výklad súdu prvej inštancie ustanovenia § 137 písm. d) CSP nie je na mieste. Výklad odvolateľa, že ustanovenie § 37 a nasledujúcich zákona č. 40/1964 Zb. je takým osobitným predpisom, ktorý predmetnú žalobu prípúšťa je v rozpore s účelom ustanovenia § 137 písm. d) CSP, pretože v takomto prípade by každá určovacia žaloba bola podaná dôvodne, čo nebolo účelom úpravy a nevyplýva to ani z ustálenej judikatúry. Len samotná skutočnosť, že ustanovenia OZ, prípadne iný predpis, stanovujú podmienky, za ktorých je právny úkon neplatný, ešte neznamená, že sa tejto právnej skutočnosti - neplatnosti právneho úkonu možno domáhať na súde. Pre prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti - neplatnosti právneho úkonu preto nestačí, že osobitný predpis stanovuje podmienky (ne)platnosti právneho úkonu, ale že výslovne stanovuje aj možnosť domáhať sa určenia tejto právnej skutočnosti na súde. Keďže z osobitného predpisu nevyplýva možnosť domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve, takáto žaloba je procesne neprípustná v zmysle § 137 písm. d) CSP a contrario, preto niet dôvodu meritorne sa ňou zaoberať a tým pádom vykonávať ďalšie dokazovanie za účelom zistenia platnosti, respektíve neplatnosti danej zmluvy.

30. Odvolací súd na podporu vyššie uvedeného poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/17/2019 zo dňa 29. 01. 2020, v ktorom bola riešená obdobná právna otázka a súd uviedol: „právnu otázku nastolenú dovolateľom - žaloba o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy ako žaloby o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu, a preto jej nie je možné od účinnosti CSP vyhovieť, možno pokladať za vyriešenú uzneseniami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/15/2017, 6Cdo/30/2018 a 5Obo/12/2018. Pričom aj pokiaľ ide o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy OZ vo svojich ustanoveniach obsahuje právnu úpravu platnosti/neplatnosti daného právneho úkonu.“

31. Odvolateľ videl nesprávnosť právneho posúdenia veci tiež v tom, že žalobu podal v zmysle § 137 písm. c) CSP, t.j. o určenie či tu právo je alebo nie je, zároveň preukázal naliehavý právny záujem. V podstate namietal, že súd mal podľa obsahu žaloby dospieť k záveru, že žalobou sleduje, či tu určité právo je alebo nie je, a teda či je žalobca ako budúci predávajúci v zmysle zmluvy povinný predmetný byt žalovanej odpredať a zároveň či je žalovaná oprávnená to požadovať, aby jej žalobca ako budúci predávajúci na základe zmluvy byt predal, pričom s uvedeným súvisí aj zodpovedanie sekundárnej otázky, teda určenia, či existuje právo žalovanej na náhradu škody, ktorú voči žalobcovi uplatnila nárok vyplývajúci zo spornej zmluvy v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Banská Bystrica sp. zn. 21C/28/2022, súd mal žalobcu prípadne poučiť o vadách podanej žaloby (v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR 7Cdo/268/2019). Odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie vzhľadom na obsah žaloby a tvrdenia žalobcu v nej správne posúdil, že v danom prípade ide o žalobu v zmysle § 137 písmena d) CSP, teda žalobca sa domáha určenia právnej skutočnosti. Zo skutkových tvrdení žalobcu v žalobe nemožno vyvodit', že by sa takéhoto nedomáhal, nakoľko jednoznačne podľa obsahu podanej žaloby sa domáhal určenia, že Zmluva o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy je neplatná a ako uviedol, otázka vyriešenia platnosti napadnutej zmluvy je pre neho kľúčová z dôvodu, že môže ovplyvniť výsledok konania 21C/28/2022, v ktorom si žalobkyňa v súvislosti s nedodrzaním danej Zmluvy uplatňuje voči nemu nárok na náhradu škody. Namietal, že súd v konaní sp. zn. 21C/28/2022 neskúmal ex offo dôvody absolútnej neplatnosti právneho úkonu ani otázku platnosti zmluvy neriešil ako predbežnú otázku. Odvolací súd udáva, že uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2019 riešilo úplne iné skutkové okolnosti, kedy z obsahu žaloby vyplývalo, že mohlo ísť aj o žalobu o určenie či tu právo je alebo nie je, čo nie je tento prípad.

32. V odvolaní odvolateľ namietal, že reštriktívnym výkladom ustanovenia § 137 písm. c), d) CSP bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, právo dovolať sa právnej ochrany, teda odmietnutá spravodlivosť, poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo 7/2021, podľa ktorého účelom civilného procesu je spory riešiť a prinášať spravodlivosť a nie ich odmietat' (teda nie súdiť) cez rôzne arbitrárne procesné rituáli. Odvolací súd k danej odvolacej námietke uvádza, že nebol porušený princíp spravodlivosti výkladom daných ustanovení zákona, ich výklad zodpovedá účelu ustanovenia § 137 CSP sledovaný zákonodarcom ako bolo uvedené vyššie. Odvolací súd pre úplnosť udáva, že žalobca v žalobe uviedol že podanú žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu Zmluvu o budúcej zmluve podal z dôvodu už prebiehajúceho konania na Okresnom súde v Banskej Bystrici sp. zn. 21C/28/2022, ktorou sa žalovaná (v uvedenom konaní ako žalobkyňa) domáhala voči nemu náhrady škody vo výške 38.556,Eur z dôvodu, že porušil práva vyplývajúce zo Zmluvy o budúcej zmluve, keď na ňu nepreviedol predmet budúcej kúpnej zmluvy. V konaní sp. zn. 21C/28/2022 (podaný žalovanou) sa riešila otázka, či vznikol žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu škody titulom porušenia povinnosti vyplývajúcej zo Zmluvy o budúcej zmluve, pričom predpokladom na to, aby mohla byť žalovaná v danom konaní úspešná je, že žalovaný porušil povinnosť z platnej zmluvy. V prípade, že by nebola predmetná zmluva platná, nemohol by vzniknúť žalovanej v danom konaní nárok na náhradu škody. V konaní 21C/28/2022 teda súd musel predbežne riešiť otázku platnosti Zmluvy o budúcej zmluve, pričom nevyhnutnou podmienkou rozhodnutia súdu o žalobe 21C/28/2022, ktorá bola žalobou na plnenie, bolo práve posúdenie platnosti/neplatnosti Zmluvy o budúcej zmluve, čo sa odrazilo v spôsobe rozhodnutia súdu o danej žalobe. Odvolateľ nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie v konaní sp. zn. 21C/28/2022 a v tejto žalobe v podstate poukazuje za nesprávnosti daného rozhodnutia pri riešení otázky platnosti/neplatnosti Zmluvy a snaží sa rozhodnutie revidovať týmto konaním. Žalobca mal možnosť v konaní sp. zn. 21C/28/2022 uplatniť všetky svoje námietky, ktoré uvádza aj v tomto konaní v súvislosti s posudzovaním platnosti/neplatnosti predmetnej Zmluvy. Nebolo mu tak odňaté právo na spravodlivý proces a nebolo mu tiež zabránené domáhať sa práva na ochranu pred súdom.

33. Súd prvej inštancie vzhľadom na vyššie uvedené správne právne posúdil vec a dospel k správneému záveru, že žaloba je v súlade s § 137 CSP neprípustná, a preto ju zamietol.

34. Pokiaľ odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, t.j. platnosti/neplatnosti zmluvy, uvedené nespôsobuje vecnú nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vzhľadom na dôvody, pre ktoré žalobu zamietol, súd prvej inštancie správne nevykonal tieto dôkazy z dôvodu ich nadbytočnosti.

35. Z dôvodu vecnej správnosti výroku I. rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil rozsudok i v závislom II. výroku o trovách konania, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vo veci aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, keďže žalovaná bola v spore procesne neúspešná v celom rozsahu, nakoľko žaloba bola ako nedôvodná v celom rozsahu zamietnutá.

36. O nároku strán sporu na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanej ako plne úspešnej v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.